

Kodeks ponašanja

RZB grupacije

Sadržaj

1.	UVOD	2
	1.1. Osnovne vrijednosti Raiffeisen grupacije	2
	1.2. Ciljna grupa	3
	1.3. Poštivanje Kodeksa ponašanja RZB grupacije	3
	1.4. Lokalni zakoni i standardi RZB grupacije	3
	1.5. Odgovornost	3
	1.6. Primjena	3
	1.7. Pitanja u vezi Kodeksa ponašanja RZB grupacije	3
	1.8. Obaveza prijavljivanja prekršaja	4
	1.9. Sankcije u slučaju kršenja Kodeksa ponašanja RZB grupacije	4
2.	RADNO MJESTO I RADNE KOLEGE	4
	2.1. Uzajamno poštovanje, poštenje i savjesnost	4
	2.2. Sukob interesa	4
	2.3. Zaštita podataka	4
3.	MITO I KORUPCIJA	5
	3.1. Mito	5
	3.2. Novčani darovi	5
	3.3. Direktno i indirektno podmićivanje od strane trećih lica	5
	3.4. Pokloni i pozivnice	5
	3.5. Pogodnosti za političke stranke i politički eksponirane osobe	5
	3.6. Troškovi/račun troškova, donacije, dobrotvorne pogodnosti i sponzorisanje	6
4.	POSLOVANJE SA KLIJENTIMA I POSLOVNIM PARTNERIMA	6
	4.1. Usluge klijentima	6
	4.2. Povjerljivost	6
	4.3. Upoznajte svog klijenta	6
	4.4. Pranje novca	6
5.	ZLOUPOTREBA TRŽIŠTA	7
	5.1. Trgovanje na temelju povlaštenih informacija	7
	5.2. Poštena konkurencija	7
6.	RAČUNOVODSTVO I FINANSIJE	7
	6.1. Računovodstvo i izvještavanje	7
	6.2. Obaveze prijavljivanja	7
	6.3. Saradnja sa nadzornim tijelima	7
7.	OSJETLJIVE POSLOVNE OBLASTI	7
	7.1. Ljudska prava	7
	7.2. Životna sredina/atomska energija	8
	7.3. Oružje	8
	7.4. Trgovinsko ograničenje i sankcije	8
	7.5. Nedožvoljeni poslovni odnos	8

1. UVOD

1.1. Osnovne vrijednosti Raiffeisen grupacije

Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina i svi njeni direktni i indirektni supsidijari u Bosni i Hercegovini, uključujući i Raiffeisen Leasing doo Sarajevo (u daljem tekstu Raiffeisen grupa u BiH), su članica RZB grupacije što je definisano u Kodeksu ponašanja RZB grupacije.

Kodeks ponašanja RZB grupacije i odredbe Kodeksa su obavezujuće za sve zaposlenike unutar RZB grupacije što uključuje i zaposlenike Raiffeisen grupe u BiH.

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG (RZB) je sastavni dio austrijske Raiffeisen bankarske grupacije. Osnovni principi upravljanja ovom grupacijom imaju svoje korijene u idejama F. W. Raiffeisen-a, koji je smatrao da bi sve ekonomske aktivnosti trebale biti usmjerene na društvenu solidarnost, samopomoć i održivost.

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG i sa njom povezana društva (RZB grupacija) su važni učesnici u ekonomiji, kako u Austriji, tako i u mnogim državama u kojima posluju. Zalažemo se za održivo korporativno upravljanje i društvenu odgovornost koja je s tim povezana. Našu ulogu u poslovnom svijetu karakteriše preuzimanje odgovornosti kako prema našim klijentima, zaposlenicima i dioničarima tako i prema društvu u cjelini.

Kodeks ponašanja RZB grupacije (CoC) definiše osnovne vrijednosti naše banke i predstavlja temelj korporativne kulture koja je u skladu sa zakonom i usmjerena ka etičkim principima. Kodeks obezbjeđuje da naše ponašanje u pogledu poslovanja i etičkih pitanja bude u skladu sa najvišim standardima zasnovanim na sljedećim vrijednostima:

- Usredotočenost na klijenta
- Profesionalnost
- Kvalitet
- Uzajamno poštovanje
- Inicijativa
- Timski rad
- Poštenje

Ovo podrazumijeva dobro korporativno upravljanje.

Usklađenost sa ovim vrijednostima takođe ima za cilj održavanje i poboljšanje ugleda cijele RZB grupacije.

1.2. Ciljna grupa

Odredbe Kodeksa ponašanja RZB grupacije primjenjuju se u cjelini na sve zaposlenike RZB grupacije i isti ih trebaju poštivati. Stoga se Kodeks ponašanja RZB grupacije odnosi na sve zaposlenike ispostava u inozemstvu, supsidijarna lica koja direktno ili indirektno kontroliše RZB, te kompanije u kojima RZB ima većinski udio. Pored toga, sva treća lica koja nastupaju za RZB grupaciju ili u njeno ime moraju poštivati odredbe Kodeksa ponašanja RZB grupacije.

1.3. Poštivanje Kodeksa ponašanja RZB grupacije

Kodeks ponašanja RZB grupacije je obavezujući pravilnik koji reguliše svakodnevno poslovanje. Težnja za zaradom ne može opravdati kršenje zakona ili Kodeksa ponašanja RZB grupacije.

Ne ulazimo u poslovne transakcije koje se mogu ostvariti samo nečinjenjem ili činjenjem određenih praksi. Ni činjenica da se takvim praksama služe konkurenti ili ostali učesnici na tržištu ne može poslužiti kao izgovor.

1.4. Lokalni zakoni i standardi RZB grupacije

Mi poštujemo zakone, propise i pravila zemlje u kojoj poslujemo.

Težimo da u izvršavanju naših poslovnih aktivnosti poštujemo najviše moguće standarde. Ako lokalni zakon i Kodeks ponašanja RZB grupacije predviđaju različita pravila, primjenjivat će se strožija pravila.

1.5. Odgovornost

Krajnja odgovornost za globalnu i jedinstvenu primjenu Kodeksa ponašanja RZB grupacije leži na Upravi RZB-a. Operativna odgovornost za

potpuno uvođenje, implementaciju i primjenu Kodeksa ponašanja RZB, u svim jedinicama RZB grupacije u svijetu, u skladu sa ciljnom grupom (tačka 1.2.), leži na glavnom Compliance oficiru Grupacije. Rukovodioci u RZB grupaciji su zaduženi za primjenu i pridržavanje Kodeksa ponašanja RZB Grupacije u njihovim područjima odgovornosti. Svi rukovodioci, uključujući članove Uprave, trebaju ostalima poslužiti kao uzor.

1.6. Primjena

Ovaj Kodeks ponašanja RZB je dopunjen opširnim Compliance priručnikom RZB grupacije. Ovaj priručnik preciznije određuje osnovne principe koji su navedeni u Kodeksu ponašanja RZB i daje detaljne informacije o njegovoj primjeni u praksi i svakodnevnom poslovanju. Priručnik se treba proučiti po pitanju principa i poštivati u skladu sa primjenjivim Kodeksom ponašanja RZB. Ako imate nedoumica, zatražite savjet od svog Compliance oficira.

Pored toga, potrebno je da se prilikom primjene Kodeksa ponašanja RZB predvidi i spriječi bilo kakav rizik narušavanja našeg ugleda. Prilikom donošenja bilo kakve odluke zaposlenik mora imati na umu potencijalni rizik određene transakcije koja može prouzrokovati narušavanje našeg ugleda.

1.7. Pitanja u vezi Kodeksa ponašanja RZB grupacije

Nijedan kodeks ponašanja ne može predvidjeti reakcije na svaku situaciju niti bi to trebala biti njegova namjena. RZB grupacija se oslanja na pretpostavku da će svako od nas donijeti promišljenu odluku po pitanju toga šta je ispravno i prikladno u određenoj situaciji. Ako ne možete sa sigurnošću utvrditi da je poduzimanje određenih koraka prikladno, razmotrite sljedeća pitanja:

- Jesu li koraci koje namjeravam poduzeti zakoniti i u skladu sa politikom RZB grupacije?
- Čini li mi se moja odluka pravilnom?
- Mogu li je opravdati pred drugima u RZB grupaciji ili pred ovlaštenim osobama koje su nadležne za rješavanje pitanja vezanih za RZB grupaciju?
- Da li bih mogao opravdati svoj postupak ako bi me kasnije ispitali o tome?

Ukoliko imate pitanja koja se odnose na primjenu Kodeksa ponašanja RZB grupacije ili ukoliko niste sigurni u vezi sa direktnim ili indirektnim posljedicama određene transakcije na ciljeve, koje bi RZB grupacija željela da postigne u skladu sa svojom etičkom politikom, trebali biste potražiti savjet od svojih pretpostavljenih ili Compliance odjelenja.

1.8. Obaveza prijavljivanja prekršaja

Ako zaposlenici saznaju da je došlo do značajnog kršenja Kodeksa ponašanja RZB grupacije, isti moraju odmah uputiti prijavu linijskom rukovodiocu, lokalnom Compliance oficiru ili RZB Group Compliance. Zaposlenici mogu i anonimno prijaviti kršenja Compliance oficiru. Sa svim prijavama postupat će se povjerljivo. Uvjeravamo Vas da Vaša karijera neće biti ugrožena zbog prijava koje su izvršene u poštenoj namjeri.

Kršenje se može prijaviti putem bilo kojeg oblika komunikacije, uključujući anonimne pisane prijave.

1.9. Sankcije u slučaju kršenja Kodeksa ponašanja RZB

Kodeks ponašanja RZB čini sastavni dio opštih uslova zapošljavanja. Stoga svako kršenje

Kodeksa ponašanja RZB povlači posljedice prema Zakonu o radu i može se sankcionisati disciplinskim mjerama, uključujući čak i prestanak radnog odnosa bez otkaznog roka.

2. RADNO MJESTO I RADNE KOLEGE

2.1. Uzajamno poštovanje, poštenje i savjesnost

Cijenimo mišljenje drugih kao i njihovo lično dostojanstvo, privatnost i prava. Ne tolerišemo nikakvu vrstu diskriminacije i uznemiravanja, npr. zbog nečije nacionalnosti, kulture, religije, boje kože, pola, seksualne opredijeljenosti, starosti ili fizičkog nedostatka. Zapošljavanje, unapređenje i ocjenjivanje zaposlenika bazira se isključivo na kriterijima rezultata rada, kao što su ostvarivanje dogovorenih ciljeva ili profesionalno iskustvo.

2.2. Sukob interesa

Svi zaposlenici moraju osigurati da njihovi lični interesi ne dolaze u sukob sa njihovim dužnostima prema RZB grupaciji ili prema klijentima. Potencijalni sukobi interesa mogu nastati posebno u vezi poklona, pozivnica, sklapanja ugovora te transakcija finansijskih instrumenata, korupcije, prevare ili zloupotrebe na tržištu. Takvi sukobi se moraju prijaviti nadležnom Compliance oficiru koji će zatim odlučiti da li sukob zaista postoji i koje mjere treba poduzeti.

2.3. Zaštita podataka

Vodimo računa i posvećujemo dužnu pažnju primanju, obradi i čuvanju informacija

(finansijskih podataka, tehničkih podataka, operativnih podataka, informacija o klijentima, službenim zabilješkama, itd.). U tom pogledu, primjenjujemo tačno određene procedure i standarde sigurnosti podataka i ne dozvoljavamo neovlaštenim osobama da vide, koriste, mijenjaju ili unište te informacije.

3. MITO I KORUPCIJA

3.1. Mito

Ne tolerišemo nikakav oblik mita i korupcije. Ne primamo niti dajemo darove i druge oblike koristi ("znak pažnje") bez obzira da li osoba koja nudi ili traži takvu vrstu koristi radi u državnom ili privatnom sektoru.

3.2. Novčani dar

Ni zaposlenicima, ni ostalim osobama koje rade za RZB grupaciju, nije dozvoljeno davanje novčanih darova. Novčani dar je mala suma novca koja se daje službenim osobama kako bi se dobila ili ubrzala usluga koju bi ti službenici morali pružiti po zakonu (npr. za pasošku kontrolu, carinjenje robe).

Izuzeci su dozvoljeni samo ako je ugroženo nešto što ima veću pravnu zaštitu, kao što je život ili tjelesni integritet ili ako je osoba u neposrednoj opasnosti i jedini način da se izbjegne ta opasnost je davanje novčanog dara.

3.3. Direktno i indirektno podmićivanje od strane trećih lica

Veliki značaj pridajemo pažljivom i smišljenom odabiru naših poslovnih zastupnika, savjetnika, posrednika i svih ostalih trećih lica koja posluju u ime RZB grupacije i pomažu nam u obavljanju poslova. Također, vodimo računa da ta treća lica ne daju niti primaju bilo kakav oblik mita ili novčanih darova u okviru poslovnih odnosa sa RZB grupacijom.

3.4. Pokloni i pozivnice

S jedne strane, razmjena skromnih poklona i pozivnica može biti društveno prihvatljiv dio uspješnih poslovnih odnosa. Međutim, s druge strane primanje i davanje poklona i pozivnica može imati nedozvoljen utjecaj na poslovni odnos. Primanje i davanje poklona u novčanom iznosu je načelno zabranjeno, dok za druge oblike poklona važe stroga pravila.

3.5. Pogodnosti za političke stranke i politički eksponirane osobe

Uprava RZB AG i/ili Uprava RIB AG, u slučaju donacija od strane banke iz RZB grupacije, može dozvoliti da se političkim partijama i politički eksponiranim osobama omoguće pogodnosti ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1. pogodnosti nisu u suprotnosti sa zakonskim propisima;
2. pogodnosti su uobičajne za tu zemlju;
3. pogodnosti ne mogu imati nedozvoljene posljedice.

Takve pogodnosti se moraju davati transparentno, u dogovoru sa RZB Group Compliance.

3.6. Troškovi/račun troškova, donacije, dobrotvorne pogodnosti i sponzorisanje

Pogodnosti u vidu troškova, donacija, dobrotvornih pogodnosti i sponzorisanja ne mogu se davati sa ciljem zaobilaženja smjernica koje se odnose na primanje i davanje poklona, mita, podmićivanje, pogodnosti za političke stranke i politički eksponirane osobe kao i ostale odredbe Kodeksa ponašanja RZB. Iste se mogu davati isključivo u svrhe definisane smjericama Grupacije.

4. POSLOVANJE SA KLIJENTIMA I POSLOVNIM PARTNERIMA

4.1. Usluge klijentima

RZB grupacija je posvećena kulturi pružanja usluga klijentima na način da se konstantno teže prevazići njihova očekivanja. U skladu s tim, klijentu ćemo pružiti uslugu ili proizvod samo ako postoje relevantne dozvole, ekspertiza i potrebna funkcija podrške/sposobnosti. Uvijek ćemo pružati usluge najbolje što možemo u interesu naših klijenata. Nadalje, kada dajemo preporuke moramo biti sigurni da su one poštene i objektivne, te da su klijenti na odgovarajući način obaviješteni o riziku. Lažno reklamiranje ili reklamiranje koje navodi na pogrešne zaključke nije prihvatljivo.

4.2. Povjerljivost

RZB grupacija ima obavezu da informacije o klijentima tretira kao strogo povjerljive. U načelu, trećim licima ne prenosimo podatke o klijentima. Izuzeci su dozvoljeni samo ako je klijent dao prethodnu pismenu saglasnost ili ako postoji osnov za izuzetak od zabrane pružanja informacija, posebno prema nadzornim tijelima i istražnim organima.

4.3. Upoznajte svog klijenta

Poznavanjem naših klijenata, njihove reputacije, položaja i prirode njihovih poslovnih aktivnosti namjeravamo da pružimo usluge najvišeg kvaliteta, npr. u pogledu ciljeva i odluka po pitanju investiranja naših klijenata. Također, vodimo računa da ne budemo umiješani ni u kakve nelegalne poslovne aktivnosti, kao što su finansiranje terorizma, pranje novca ili prevara. Kontinuirano vršimo sva moguća ispitivanja i provjere kako bismo otkrili porijeklo sredstava naših klijenata i identifikovali bilo kakve sumnjive aktivnosti.

4.4. Pranje novca

Finansijske i kreditne institucije mogu se zloupotrijebiti kao posrednici za "pranje" sredstava od kriminalnih aktivnosti i prikrivanje njihovog nezakonitog porijekla, te ponovno stavljanje tih sredstava u redovne poslovne tokove. Takve aktivnosti podrivaju integritet banke, štete njenoj reputaciji i mogu je izložiti strogim sankcijama. RZB grupacija podržava međunarodne napore protiv pranja novca i poduzima izuzetno stroge mjere opreza i zaštitne mjere.

5. ZLOUPOTREBA TRŽIŠTA

5.1. Trgovanje na temelju povlaštenih informacija

Ova vrsta trgovanja uključuje neprimjereno korištenje neobjavljenih informacija zbog lične dobiti ili dobiti treće strane u poslovanju sa vrijednosnim papirima. Takvo trgovanje predstavlja krivično djelo i nosi direktne posljedice prema krivičnom zakonu, kao i disciplinske posljedice.

5.2. Poštena konkurencija

Zloupotreba položaja profesionalnog učesnika na tržištu odražava se na povjerenje u funkcionisanje tržišta kapitala i ima ozbiljne posljedice za RZB grupaciju, odnosno svakog zaposlenika koji je uključen u takve aktivnosti. U borbi za tržišni udio traži se i poštenje. Ne sklapamo nikakav nedopušten usmeni dogovor i postupamo po pravilima lojalne konkurencije i međunarodnim pravilima koja regulišu ponašanje na tržištu (MiFID).

6. RAČUNOVODSTVO I FINANSIJE

6.1. Računovodstvo i izvještavanje

Prilikom donošenja odluka, RZB grupacija se oslanja na tačnost i ispravnost računovodstvenih izvještaja. U vezi s tim, od izuzetne je važnosti da se sigurnosni podaci, podaci o zaposlenicima, računovodstveni i finansijski podaci tretiraju povjerljivo. Sve poslovne transakcije moraju biti zavedene u

našim knjigama u skladu sa navedenim procedurama i principima provjere i opšteprihvaćenim računovodstvenim principima. Ta evidencija treba da sadrži sve potrebne informacije o datoj transakciji.

6.2. Dužnost otkrivanja informacija

RZB grupacija je dužna da svojim sredstvima komunikacije blagovremeno dostavi potpune, istinite, precizne i razumljive podatke u okviru naših dužnosti otkrivanja informacija nadzornim tijelima i javnosti. Objavljivanje finansijskih podataka vrši se u skladu sa trenutno važećim standardima u datoj djelatnosti.

6.3. Saradnja sa nadzornim tijelima

Naša je obaveza da vodimo računa da naš odnos sa nadzornim tijelima koji su relevantni za RZB grupaciju bude otvoren, transparentan i kooperativan. Naš je cilj razvijanje odnosa zasnovanog na povjerenju između RZB grupacije i nadležnih tijela.

7. OSJETLJIVE POSLOVNE OBLASTI

7.1. Ljudska prava

RZB grupacija neće na sebe preuzeti ni direktno ni indirektno finansiranje bilo kakvih transakcija, projekata ili strana koje su uključene ili su bile uključene u korištenje prisilnog rada (uključujući i rad dužnika za povjerioca radi otplate duga) ili dječiji rad ili

- kršenje Evropske konvencije o ljudskim pravima;

- kršenje obaveza po Zakonu o radu i socijalnom pravu koje je uspostavila data zemlja;
- kršenje važećih propisa izdatih od strane međunarodnih organizacija, uključujući odgovarajuće konvencije UN-a; ili
- kršenje prava lokalnog stanovništva ili autohtonih naroda.

7.2. Životna sredina/atomska energija

Finansiranje bilo kakvog učestvovanja u transakcijama i/ili projektima koji su dugoročno rizični po životnu sredinu (npr.: uništavanje šuma ili zagađenje životne sredine i voda) nije u skladu sa poslovnim politikom RZB grupacije.

Posebno, RZB neće finansirati izgradnju nuklearnih elektrana. Što se tiče finansiranja razvoja i poslovanja postojećih nuklearnih elektrana može se napraviti izuzetak od politike naše Grupacije samo ako svrha i/ili struktura finansijske šeme garantuje da će sredstva biti iskorištena za poboljšanje tehničke norme i sigurnosti. U slučaju postrojenja koja služe za proizvodnju ili obogaćivanje nuklearnog goriva, obradu, skladištenje, odlaganje ili preradu radioaktivnog otpada, potrebno je tačno i ažurno preispitati opasnosti koje predstavljaju dobiveni proizvodi.

Prilikom donošenja bilo kakve odluke, zaposlenik mora imati na umu potencijalni rizik od štete koja može biti nanescena reputaciji RZB grupacije, a koja može biti prouzrokovana bilo kakvom transakcijom ili projektom koji mogu imati nepovoljan efekat na životnu sredinu. Nadalje, potrebno je voditi računa i obezbijediti da preduzeće, koje prima finansiranje, koristi sredstva u skladu sa:

- lokalnim odredbama o zaštiti životne sredine,
- odredbama Evropske unije o zaštiti životne sredine,

- međunarodnim konvencijama o zaštiti životne sredine koje su trenutno obavezujuće.

Ukoliko niste sigurni u vezi sa direktnim ili indirektnim efektima određene transakcije na ciljeve koje bi RZB grupacija željela da postigne u skladu sa svojom politikom o životnoj sredini, trebali biste potražiti savjet od svog Compliance oficira.

7.3. Oružje

Zbog posebno osjetljive prirode takvih transakcija, RZB grupacija ima sveobuhvatne i restriktivne odredbe koje se odnose na finansiranje poslovanja sa oružjem.

7.4. Trgovinsko ograničenje i sankcije

RZB grupacija primjenjuje međunarodne propise koji se odnose na embarga i trgovinska ograničenja.

7.5. Nedozvoljeni poslovni odnos

RZB grupacija ne održava nikakve odnose sa fiktivnim bankama.